

**UCHWAŁA NR/...../.....
RADY POWIATU NOWOSOLSKIEGO**

z dnia

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej
na lata 2025 - 2027**

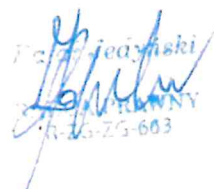
Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 107 ze zm.) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r., poz. 49) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2025 - 2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Nowosolskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

06. 08. 2025

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
R-16-ZG-603

UZASADNIENIE

Zgodnie art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2025 - 2027 zaplanowano kontynuację podjętych przedsięwzięć we wcześniejszych latach.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej zawiera obraz pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu nowosolskiego i plan jej rozwoju na lata 2025 – 2027, ze szczególnym uwzględnieniem corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych, o którym mowa w ustawie.

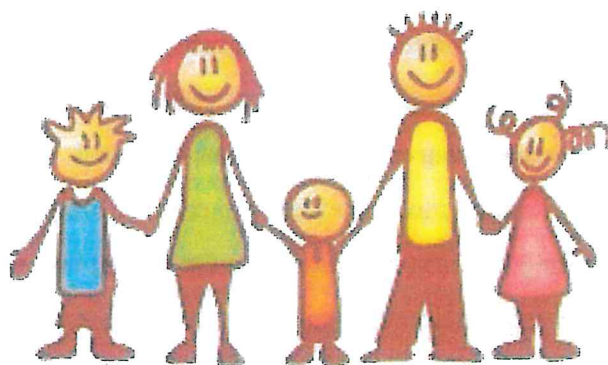
Zatwierdzenie Programu umożliwi realizację ustawowego zadania nałożonego na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i będzie skutkowało możliwością aplikowania o dodatkowe środki finansowe.

Wobec powyższego, przyjęcie niniejszej uchwały Rady Powiatu Nowosolskiego jest w pełni zasadne.

Załącznik
do uchwały Nr /2025
Rady Powiatu Nowosolskiego
z dnia r.

*Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej
w Nowej Soli*

*Powiatowy Program
Rozwoju Pieczy Zastępczej
na lata 2025 - 2027*

*Pomóżmy dzieciom, by każdy z nich stał się tym, kim stać się może.
/Janusz Korczak/*

Wstęp

Każde dziecko ma prawo do wychowywania się w rodzinie. W sytuacji, kiedy z różnych powodów dziecko nie może przebywać w rodzinie biologicznej należy zorganizować dla niego pieczę zastępczą.

W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określone zostały obowiązki jednostek samorządu terytorialnego oraz organów administracji rządowej w zakresie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.

Art. 180 pkt 1 cytowanej ustawy wskazuje, że do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Pieczą zastępczą, to opieka nad dzieckiem poza rodziną biologiczną dziecka, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych. Sprawowanie pieczy zastępczej przez rodziny zastępcze (rodzinna pieczę zastępcza) i placówki opiekuńczo – wychowawcze (instytucjonalna pieczę zastępcza) odbywa się całodobowo, bez określonego terminu jej zakończenia.

Rodzina zastępcza jest formą pieczy zastępczej wzorowaną na modelu wychowania rodzinnego. Z chwilą umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, dalej prawnie pozostaje ono dzieckiem swoich rodziców. Wyjątek stanowi adopcja, która nie stanowi formy pieczy zastępczej. Pieczę zastępczą ma na celu zapewnienie dziecku bezpieczeństwa oraz optymalnych warunków do rozwoju i wychowania, a w szczególności kompensacji deficytów reintegracji z rodziną pochodzenia oraz usamodzielnienie życiowe wychowanka.

Niniejszy Program został przygotowany w oparciu o diagnozę sytuacji rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu nowosolskiego oraz o aktualne potrzeby wynikające z konieczności umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną i wspierania rodzinnych form pieczy zastępczej. Przy opracowaniu programu wykorzystano sprawozdania finansowo – rzeczowe z wykonywania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, sprawozdania i informacje własne PCPR oraz informacje przygotowane przez inne jednostki.

Zarządzeniem Starosty Nowosolskiego Nr 62/2011 z dnia 19 grudnia 2011 r. na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu nowosolskiego zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli.

Wyzwania stojące przed organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, znajdujące się w niniejszym opracowaniu, będą możliwe do realizacji przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami.

W efekcie powinno to doprowadzić do udzielania skutecznej pomocy rodzinom przeżywającym trudności w opiece i wychowaniu dzieci.

Obowiązujący dotychczas Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej wytyczał kierunki działań do końca 2024 roku. Wyniki ewaluacji realizowanego w latach 2022-2024 Programu wskazywały na to, aby kontynuować cele potrzebne do zapewnienia dobrej jakości oraz dalszego rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Nowosolskim w najbliższych trzech latach.

Opracowany Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2025 – 2027 pozostaje w spójności z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nowosolskim na lata 2016 – 2026 oraz ogólną koncepcją strategii na poziomie województwa, a także z kierunkami polityki prorodzinnej państwa w zakresie rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.

Rozdział 1. Charakterystyka pieczy zastępczej w powiecie nowosolskim

Na terenie powiatu nowosolskiego piecza zastępcza realizowana jest w formach rodzinnych i instytucjonalnych poprzez :

- 1) rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i specjalistyczne,
- 2) Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze Nr 1, 2, 3 i 4 w Kozuchowie.

W rodzinach zastępczych oraz w Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych Nr 1, 2, 3 i 4 w Kozuchowie przebywają dzieci, których rodzice nie potrafią lub nie mogą prawidłowo wypełniać swoich obowiązków rodzicielskich. Rodzicom tym została odebrana, ograniczona bądź zawieszona władza rodzicielska.

W 2024 r. w powiecie nowosolskim funkcjonowało **158** rodzin zastępczych, w których przebywało **254** dzieci, w tym:

- 1) **91** rodzin spokrewnionych, w których przebywało **123** dzieci,
- 2) **55** rodzin niezawodowych, w których przebywało **72** dzieci,
- 3) **2** rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, w których przebywało **9** dzieci,
- 4) **9** rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywało **45** dzieci,
- 5) **1** rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna, w której przebywało **5** dzieci.

W okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. w Placówkach Opiekuńczo - Wychowawczych Nr 1, 2, 3 i 4 w Kozuchowie przebywało łącznie **60** małoletnich.

Wg stanu na dzień 31.12.2024 r. w Placówkach w Kozuchowie przebywało **49** małoletnich.

Należy zaznaczyć, że w placówkach opiekuńczo – wychowawczych mogą być umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia. Wyjątkiem jest umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia, wtedy gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka (dotyczy placówek specjalistyczno-terapeutycznych) lub umieszczenie następuje wspólnie ze starszym rodzeństwem.

Z danych zgromadzonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli wynika, że największą liczbę rodzin zastępczych stanowią rodziny zastępcze spokrewnione: głównie dziadkowie, rzadziej pełnoletnie rodzeństwo dziecka. Rodziny zastępcze

niezawodowe również stanowią liczną grupę, najwięcej z tych rodzin, to dalsi krewni dzieci, głównie wujostwo, kuzyni.

Poniższa tabela przedstawia liczbę poszczególnych rodzin zastępczych w perspektywie minionych 3 lat.

Tabela nr 1

Liczba rodzin zastępczych i liczba umieszczonych w nich dzieci w latach 2022 - 2024 (narastająco)

Wyszczególnienie	2022		2023		2024	
Rodziny zastępcze	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
<i>Ogólna liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci</i>	159	250	158	257	158	254
spokrewnione	98	129	95	125	91	123
niezawodowe	50	61	51	65	55	72
Zawodowe	8	40	9	44	9	45
Zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego	2	14	2	15	2	9
Zawodowe specjalistyczne	1	6	1	8	1	5

Z przedstawionych danych wynika, że liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2022 - 2024 utrzymuje się na wysokim poziomie. Problem występuje z coraz dłuższym okresem przebywania dzieci w rodzinach zastępczych i przedłużającym się terminem ostatecznego rozwiązania sprawy rodziców biologicznych.

Warto zauważyć, że w przypadku umieszczenia dzieci w rodzinie zastępczej spokrewnionej u dziadków/rodzeństwa, rodzice biologiczni często zaprzestają starań w kierunku poprawienia swoich warunków i zniwelowania przyczyny odebrania im dzieci.

Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej mają prawo przebywać w niej również po uzyskaniu pełnoletności, do 25 roku życia. Warunkiem pobytu w rodzinie zastępczej lub

placówce opiekuńczo wychowawczej jest kontynuowanie nauki bądź legitymowanie się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Tabela nr 2

Liczba dzieci pochodzących z powiatu nowosolskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022- 2024 (narastająco)

Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych			
Rok	2022	2023	2024
w powiecie nowosolskim	58	61	60
poza powiatem nowosolskim	52	55	58
razem	110	116	118

Statutowa łączna liczba miejsc w 4 Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych Nr 1 – 4 w Kozuchowie wynosi 49. Na przestrzeni lat 2022 - 2024 miejsca w ww. Placówkach były w pełni wykorzystywane. Z uwagi na stale napływające do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli postanowienia Sądu Rodzinnego w Nowej Soli zobowiązujące do umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz brak możliwości zabezpieczenia wszystkich małoletnich poprzez umieszczenie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu nowosolskiego, umieszczano małoletnich w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenach innych powiatów oraz województw.

W latach 2022 - 2024 umieszczano dzieci, m.in., na terenie województw: lubelskiego (powiat biłgorajski), wielkopolskiego (powiat gostyński), dolnośląskiego (Wrocław), śląskiego (Częstochowa).

Odległość pomiędzy dziećmi umieszczonymi w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza powiatem nowosolskim a ich rodzicami zamieszkującymi na terenie powiatu nowosolskiego utrudnia utrzymywanie stałych kontaktów pomiędzy nimi, pracę placówki opiekuńczo - wychowawczej z rodzicami, a tym samym w efekcie może prowadzić do zanikania więzi emocjonalnych w rodzinie i powrotu tych dzieci do rodziny naturalnej.

W przypadku wolnych miejsc w Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych w Kozuchowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli wnikliwie analizuje

możliwość przeniesienia wychowanków z placówek z terenów innych powiatów do placówki na terenie powiatu nowosolskiego. Niestety, w latach 2022 – 2024 nie przeniesiono żadnego dziecka umieszczonego na terenie innych województw, powiatów do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Kozuchowie, tj. bliżej miejsca zamieszkania rodziców biologicznych.

Należy też zwrócić uwagę na fakt, iż ze względu na stan zdrowia dzieci kierowanych do pieczy zastępczej w 2023 roku zaistniała konieczność umieszczenia 3 dzieci w zakładzie opiekuńczo – leczniczym / zakładzie pielęgnacyjno – opiekuńczym.

Tabela nr 3

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu nowosolskiego oraz dzieci pochodzących z terenu powiatu nowosolskiego a przebywających w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów, ogółem w latach 2022 – 2024 (narastająco)

Rok	2022	2023	2024
liczba dzieci w rodzinach zastępczych	<i>290</i>	<i>299</i>	<i>293</i>
liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	<i>110</i>	<i>116</i>	<i>118</i>
razem	<i>400</i>	<i>415</i>	<i>411</i>

Liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 r. wynosiła 290, w 2023 r. wzrosła o 9 dzieci. W 2024 roku rodzinną pieczę zastępczą zostało objętych 293 wychowanków.

Natomiast w instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2022 r. zabezpieczonych było 110 dzieci, a rok później już 116 dzieci. W 2024 roku instytucjonalną pieczę zastępczą objęto 118 wychowanków.

Łącznie pieczę zastępczą w 2022 r. objęto 400 dzieci, w roku 2023 – 415, a w 2024 r. - 411 dzieci.

Tabela nr 4

Powody umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024
(dotyczy dzieci umieszczonych na terenie powiatu nowosolskiego)

Wyszczególnienie	Liczba dzieci w latach		
	2022	2023	2024
Sieroctwo	2	0	1
Pólsieroctwo	2	3	3
Uzależnienia rodziców od alkoholu/narkotyków	15	17	18
Przemoc w rodzinie	0	3	3
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	8	16	5
Niepełnosprawności rodzica/ długotrwała choroba	2	0	2
Ubóstwo	0	0	0
Bezrobocie	0	0	0
Nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0	0	0
Pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	0	0	0
Inne (np. pozostawienie dziecka w szpitalu po urodzeniu, pobyt rodzica w zakładzie karnym)	3	7	1
Łącznie	32	46	33

Na podstawie analizy powyższych danych do najczęstszych powodów umieszczeń dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej należą uzależnienia rodziców od alkoholu/narkotyków oraz wykazywana bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. W 2023 r. zauważalny był wzrost pozostawionych dzieci po urodzeniu w szpitalu.

Tabela nr 5

Powody umieszczenia dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024
(dotyczy dzieci umieszczonych na terenie powiatu nowosolskiego)

Wyszczególnienie	Liczba dzieci w latach		
	2022	2023	2024
Powody umieszczenia			
Sieroctwo	0	0	0
Pólsieroctwo	0	0	0
Uzależnienia rodziców od alkoholu/narkotyków	8	6	3
Przemoc w rodzinie	0	2	1
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	7	3	2
Niepełnosprawności rodzica/ długotrwała choroba	0	1	0
Ubóstwo	0	0	0
Bezrobocie	0	0	0
Nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0	0	0
Pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	0	0	0
Inne (np. rozwiązanie rodziny zastępczej)	1*	3**	5***
Łącznie	16	15	11

* w tym 1 dziecko przeniesiono z rodzinnej pieczy zastępczej

** w tym 1 dziecko przeniesiono z rodzinnej pieczy zastępczej, 2 dzieci pozostało bez opieki, z uwagi na umieszczenie matki w zakładzie karnym,

*** w tym 4 dzieci przeniesiono z rodzinnej pieczy zastępczej, 1 dziecko przeniesiono z placówki opiekuńczo – wychowawczej z terenu innego powiatu

Z przedstawionych danych wynika, iż głównym powodem umieszczeń dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest uzależnienie rodziców od alkoholu/narkotyków oraz bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Niepokojącą sytuacją jest wzrost umieszczeń dzieci w placówkach z powodu rozwiązań rodzin zastępczych.

Tabela nr 6

Koszty utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2022 - 2024

Koszty utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w 2022 r. (bez usamodzielnień)		Koszty utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w 2023 r. (bez usamodzielnień)		Koszty utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w 2024 r. (bez usamodzielnień)	
instytucjonalna piecza zastępcza	rodzinna piecza zastępcza	instytucjonalna piecza zastępcza	rodzinna piecza zastępcza	instytucjonalna piecza zastępcza	Rodzinna piecza zastępcza
Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze w Koźuchowie (wykonanie budżetu za 2022 r.)	rodziny zastępcze w powiecie nowosolskim	Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze w Koźuchowie (wykonanie budżetu za 2023 r.)	rodziny zastępcze w powiecie nowosolskim	Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze w Koźuchowie (wykonanie budżetu za 2024 r.)	rodziny zastępcze w powiecie nowosolskim
3.620.702 zł	2.803.085 zł	4.263.207 zł	3.156.899 zł	5.184.313 zł	3.458.486 zł
placówki opiekuńczo – wychowawcze poza powiatem nowosolskim	rodziny zastępcze poza powiatem nowosolskim	placówki opiekuńczo – wychowawcze poza powiatem nowosolskim	rodziny zastępcze poza powiatem nowosolskim	placówki opiekuńczo – wychowawcze poza powiatem nowosolskim	rodziny zastępcze poza powiatem nowosolskim
3.137.530 zł + ZOL 61.666 zł	663.581 zł	3.368.519 zł + ZOL 126.555 zł	737.366 zł	3.909.433 zł + ZOL 192.204 zł	789.919 zł
<i>razem</i> 6.819.898 zł	<i>razem</i> 3.466.666 zł	<i>razem</i> 7.758.281 zł	<i>razem</i> 3.894.265 zł	<i>razem</i> 9.285.950 zł	<i>razem</i> 4.248.405 zł

Koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych pozostają na wysokim poziomie. Biorąc pod uwagę korzyści z opieki rodzinnej, tj. lepsze warunki do prawidłowego rozwoju i wychowania zbliżone do rodziny naturalnej oraz przygotowania wychowanków do samodzielnego życia, należy wspierać i rozwijać wszelkie formy rodzicielstwa zastępczego.

Ponadto, z analiz prowadzonych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli wynika, że pomimo organizowania licznych kampanii na rzecz pozyskiwania

kandydatów do pełnienia funkcji rodziców zastępczych, do Centrum zgłasza się niewielka liczba chętnych.

Kandydaci na rodziny zastępcze wyrażają obawy podjęcia się opieki na dziećmi starszymi, chorymi, niedostosowanymi społecznie, a także przedstawiają obawy w zakresie utrzymywania kontaktów z rodzicami biologicznymi tych dzieci.

Mając na uwadze powyższe, niezbędne jest prowadzenie również instytucjonalnej pieczy zastępczej, do której będą trafiały dzieci, w przypadku braku możliwości pozyskania rodziny zastępczej.

Rozdział 2. Cele programu

Cel główny:

Doskonalenie warunków dla skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej poprzez ukierunkowanie na rozwój form rodzinnych

Cele szczegółowe:

1. Wzrost liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.
2. Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym i umieszczonym w nich dzieciom w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczej.
3. Wspieranie procesu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.
4. Utrzymanie standardów w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
5. Wzmocnienie kwalifikacji kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

2.1. Wzrost liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka

Zadania:

- 1) prowadzenie kampanii promujących rodzicielstwo zastępcze poprzez opracowanie i rozpowszechnianie ulotek informacyjnych, plakatów, zamieszczenie artykułów w lokalnej prasie, na stronach internetowych, przekazywanie informacji za pośrednictwem radia, telewizji, mediów społecznościowych,
- 2) rozpowszechnianie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez indywidualne spotkania i rozmowy z osobami zainteresowanymi tworzeniem pieczy zastępczej,
- 3) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych i rodzin zastępczych niezawodowych oraz rodzinnych domów dziecka,
- 4) obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego połączone z promocją i rozwojem pieczy zastępczej, w tym organizacja integracyjnych festynów, pikników z udziałem rodzin zastępczych i ich aktywnym udziałem w organizowanych przedsięwzięciach,
- 5) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 6) organizacja szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej, rodzinnego domu dziecka,
- 7) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz rodziny zastępczej niezawodowej.

Oczekiwane efekty:

- 1) pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych i rodzin zastępczych niezawodowych oraz rodzinnych domów dziecka,
- 2) zbudowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej,
- 3) przeszkolenie kandydatów i kwalifikacja na rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka,
- 4) ustanowienie nowych rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka,

2.2. Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym i umieszczonym w nich dzieciom w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczej

Zadania:

- 1) zapewnienie specjalistycznych szkoleń funkcjonującym rodzinom zastępczym, zgodnie z ich potrzebami,
- 2) prowadzenie poradnictwa oraz terapii rodzinnej i indywidualnej dla rodziców zastępczych, ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 3) zapewnienie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieciom oraz dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej,
- 4) zorganizowanie grup wsparcia dla rodziców zastępczych,
- 5) zorganizowanie rodzin pomocowych,
- 6) zorganizowanie pomocy wolontariuszy,
- 7) podejmowanie działań integrujących środowisko rodziców zastępczych poprzez organizację pikników, warsztatów, konferencji, debat z udziałem specjalistów,
- 8) zorganizowanie warsztatów integracyjno – edukacyjnych dla wychowanków rodzin zastępczych z udziałem specjalistów.

Oczekiwane efekty:

- 1) dostęp do specjalistów z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną,
- 2) podniesienie kwalifikacji rodziców zastępczych,
- 3) podniesienie kompetencji rodziców zastępczych,
- 4) zmniejszenie ryzyka wystąpienia zjawiska wypalenia zawodowego u rodziców zastępczych,
- 5) posiadanie informacji przez rodziców zastępczych i dzieci umieszczonych pod ich pieczę w zakresie instytucji funkcjonujących w środowisku lokalnym świadczących pomoc na rzecz rodziny,
- 6) zapobieganie niedostosowaniu społecznemu i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.

2.3. Wspieranie procesu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej

Zadania :

- 1) tworzenie indywidualnych programów usamodzielnień oraz wspieranie w ich realizacji,
- 2) objęcie wsparciem przez koordynatorów pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- 3) prowadzenie grup wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej,
- 4) tworzenie i prowadzenie mieszkań treningowych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy,
- 5) przyznawanie świadczeń finansowych osobom usamodzielnianym,
- 6) wyrównywanie szans wchodzenia w dorosłe życie usamodzielnianym wychowankom poprzez objęcie ich pomocą pedagogiczną, psychologiczną, prawną, socjalną i doradztwem zawodowym,
- 7) udzielanie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia i polepszenia warunków mieszkaniowych.

Oczekiwane efekty:

- 1) przygotowanie dzieci i młodzieży do samodzielnego życia,
- 2) nabycie przez wychowanków odpowiednich umiejętności radzenia sobie w dorosłym życiu,
- 3) zwiększenie kwalifikacji zawodowych, zdobycie umiejętności prawidłowego współżycia w społeczeństwie przez osoby usamodzielniane,
- 4) pomoc w zabezpieczeniu lokalu mieszkalnego osobom usamodzielnianym,
- 5) wzmocnienie poczucia własnej wartości u osób usamodzielnianych,
- 6) podjęcie pracy i zdobycie stałego źródła utrzymania przez osoby usamodzielniane.

2.4. Utrzymanie standardów w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Zadania:

- 1) świadczenie specjalistycznej pomocy dla wychowanków Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych Nr 1-4 w Kozuchowie i ich rodzin,
- 2) prowadzenie treningu rodzicielskiego,
- 3) prowadzenie programów profilaktyczno – edukacyjnych oraz grup wsparcia dla dzieci i młodzieży,

- 4) pomoc w tworzeniu i realizacji programu usamodzielnienia przy współpracy z opiekunem usamodzielnienia,
- 5) doskonalenie umiejętności kadr w zakresie pracy z dziećmi i rodziną,
- 6) doskonalenie współpracy podmiotów na rzecz dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i jego powrotu do rodziny, bądź do rodzinnych form pieczy zastępczej.

Oczekiwane efekty:

- 1) zapewnienie opieki i wychowania dzieciom umieszczonym w Placówkach,
- 2) poprawa funkcjonowania w środowisku lokalnym wychowanków Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych, ich rodziców oraz osób bliskich,
- 3) pomoc rodzinom z dysfunkcjami w zakresie wsparcia ich ze strony psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej,
- 4) wzmocnienie więzi z rodziną naturalną,
- 5) ograniczenie liczby dzieci w pieczy instytucjonalnej,
- 6) powrót wychowanków do domów rodzinnych, bądź przenoszenie ich do rodzinnej pieczy zastępczej.

2.5. Wzmocnienie kwalifikacji kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Zadania:

- 1) podnoszenie oraz doskonalenie umiejętności kadr w zakresie pracy z dziećmi i rodziną, poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego oraz terapii rodzinnej,
- 2) doskonalenie współpracy podmiotów na rzecz dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej i jego powrotu do rodziny.

Oczekiwane efekty:

- 1) podniesienie jakości świadczonych usług dla rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci,
- 2) podniesienie kwalifikacji pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- 3) utworzenie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie,
- 4) wzmocnienie więzi z rodziną naturalną, powrót wychowanków do domów rodzinnych.

Rozdział 3. Limity rodzin zastępczych zawodowych na lata 2025 – 2027

W celu realizacji zadań z zakresu rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu nowosolskiego ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych w poszczególnych latach programowania działań, który obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 7

Limity rodzin zastępczych zawodowych na lata 2025 – 2027

Liczba rodzin zastępczych zawodowych w poszczególnych latach		
2025 rok	2026 rok	2027 rok
11 <i>(w tym: 2 rodzinne domy dziecka 1 rodzina zawodowa)</i>	13 <i>(w tym: 1 rodzinny dom dziecka 1 rodzina zawodowa)</i>	14 <i>(w tym: 1 rodzina zawodowa)</i>

W roku 2025 zakłada się przekształcenie 2 rodzin zastępczych zawodowych w rodzinne domy dziecka oraz utworzenie 1 zawodowej rodziny zastępczej.

W kolejnych latach zakłada się, iż powstanie trzeci rodzinny dom dziecka oraz 2 zawodowe rodziny zastępcze, po 1 rodzinie w każdym roku.

Łącznie, na terenie powiatu nowosolskiego w latach 2025 - 2027 zostaną utworzone 3 rodzinne domy dziecka i 3 zawodowe rodziny zastępcze.

Wszystkie rodziny przejdą kolejno szkolenie i otrzymają kwalifikacje.

Środki finansowe na utworzenie rodzin zastępczych zawodowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli będzie pozyskiwać ze środków własnych Powiatu, a także w ramach programów resortowych.

Podsumowanie

W przypadku umieszczenia dzieci poza rodziną naturalną, tj. w pieczy zastępczej rodzinnej lub instytucjonalnej, należy dążyć do możliwie krótkiego okresu ich pobytu tam.

Przy realizacji postanowień Sądu Rodzinnego o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej należy dążyć do zabezpieczenia dzieci w pierwszej kolejności w pieczy rodzinnej i jak najbliżej miejsca zamieszkania.

Podczas pobytu dzieci w pieczy zastępczej należy zapewnić im profesjonalne wsparcie, jak również profesjonalne wsparcie należy zagwarantować rodzicom zastępczym i ich dzieciom własnym.

Istotne jest dążenie do profesjonalizacji rodzinnej pieczy zastępczej i utrzymanie standardów w Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych w Koźuchowie. Należy dążyć do ograniczania liczby dzieci w pieczy instytucjonalnej, a po umieszczeniu dzieci w tej formie pieczy, należy dążyć do świadczenia pomocy wychowankom i ich rodzinom na najwyższym poziomie, pracując na powrót dzieci do rodzin naturalnych.

Osobom opuszczającym rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze należy pomóc wkroczyć w dorosłe życie, poprzez objęcie ich szerokim zakresem pomocy w procesie usamodzielniania.

W celu realizacji powyższych zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, Centrum będzie nadal współpracować z organami administracji samorządowej, administracji rządowej i organizacjami społecznymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi. Zacieśnienie współpracy pomiędzy poszczególnymi podmiotami może przyczynić się do stworzenia spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie.

Dla osiągnięcia celów zawartych w niniejszym Programie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli będzie pozyskiwać środki finansowe ze środków własnych Powiatu, z dotacji krajowej oraz ze środków pomocowych Unii Europejskiej i innych istniejących źródeł finansowania.

Monitorowanie Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Nowosolskim na lata 2025 – 2027 odbywać się na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zebranych informacji nt. realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Ocena poszczególnych zadań realizowanych w ramach celów będzie

dokonywana corocznie, co pozwoli na bieżące śledzenie stopnia ich wykonania. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się okoliczności formalno – prawnych oraz bieżących potrzeb.

Spis treści

Wstęp	2
Rozdział 1.	
Charakterystyka pieczy zastępczej w powiecie nowosolskim	4
Rozdział 2.	
Cele programu	12
2.1. Wzrost liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka	13
2.2. Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym i umieszczonym w nich dzieciom w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczej.....	14
2.3. Wspieranie procesu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej	15
2.4. Utrzymanie standardów w instytucjonalnej pieczy zastępczej	15
2.5. Wzmocnienie kwalifikacji kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	16
Rozdział 3.	
Limity rodzin zastępczych zawodowych na lata 2025 – 2027	17
Podsumowanie	18

Spis tabel

Tabela nr 1 - Liczba rodzin zastępczych i liczba umieszczonych w nich dzieci w latach 2022 – 2024 (narastająco)	5
Tabela nr 2 - Liczba dzieci pochodzących z powiatu nowosolskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022 – 2024 (narastająco)	6
Tabela nr 3 - Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu nowosolskiego oraz dzieci pochodzących z terenu powiatu nowosolskiego a przebywających w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów, ogółem w latach 2022 – 2024 (narastająco).....	7
Tabela nr 4 - Powody umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024 (dotyczy dzieci umieszczonych na terenie powiatu nowosolskiego)	8
Tabela nr 5 - Powody umieszczenia dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024 (dotyczy dzieci umieszczonych na terenie powiatu nowosolskiego)	9
Tabela nr 6 - Koszty utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2022 - 2024.....	10
Tabela nr 7 - Limity rodzin zastępczych zawodowych na lata 2025 – 2027	17